

Univerzita Hradec Králové
Filozofická fakulta

Posudek oponentky magisterské práce

Název práce: Překážky budování států v subsaharské Africe: Západoafrická perspektiva (77 stran bez příloh)

Autorka: Bc. Tereza Černá (katedra politologie, FF UHK, 2014)

Oponentka: Mgr. Iva Hejtmánková (katedra politologie, FF UHK)

Zpracování tématu

V úvodu práce si autorka vytyčila výzkumnou otázku: „*Co je příčinou trvající slabosti či dokonce nefunkčnosti politických institucí v subsaharské Africe?*“ (str. 8.). Na základě vybraných teorií budování státu slíbila vytvořit a kvantifikovat proměnné a měřit jejich vliv na sílu státu. Hypotéza v úvodu není uvedena – čtenář je odkázán na třetí kapitolu a je obeznámen, že „*vzhledem ke zvoleným kvantitativním metodám jako hypotéza poslouží základní regresní rovnice*“. Vzhledem k tomu, že se jedná o nějaký předpoklad, nemyslím, že je toto vyjádření úplně šťastné. Osobně bych volila spíš formulaci, že hypotéza bude vyjádřena formou regresní rovnice, celkově by však bylo vhodnější hypotézu formulovat slovně. Dále v úvodu jsme pak obeznámeni, že se bude jednat o více případovou studii a na straně 9 se dozvíme, že se bude jednat o 16 států západní Afriky. „*Sada případů obsahuje státy s různou koloniální historií, přírodními podmínkami i demografickou strukturou, ale zároveň jsou zkoumané státy spojené regionem, což umožňuje dobrou porovnatelnost.*“ (str. 9). Tady bych se chtěla zeptat, co tedy přesně zajišťuje dobrou porovnatelnost, je-li taková porovnatelnost potřeba a hlavně, jestli můžeme na základě takového výběru zobecňovat pro celou SA (viz výzkumná otázka)?

V první kapitole je dobře a přehledně podán kontext celé problematiky. Zbytečně práci neprotahuje a obsahuje informace, se kterými pak autorka pracuje v dalších kapitolách.

Další kapitola je rozbor vybraných teorií vztahujících se k dané problematice, na základě čehož jsou formulovány jednotlivé proměnné, které mohou mít podle autorky vliv na slabost států v Africe. U každé proměnné je jasně popsáno, jak bude operacionalizována a měřena. Zde bych akorát chtěla upozornit, že se v kapitole 2.1 vysvětluje, že závislá proměnná bude měřena indexem IIAG. Zběžně je popsáno, čím je tento index tvořen, ale už

nejsou vysvětleny jeho konkrétní hodnoty – čtenář tedy vlastně neví, co znamená jaká hodnota indexu (nemá žádné porovnání). Nikde dále ani nejsou uvedeny hodnoty tohoto indexu pro jednotlivé zkoumané země a nemáme možnost srovnání. Pro přehlednost by mi také velice pomohla sumarizace jednotlivých předpokládaných vlivů na konci kapitoly.

V analytické části autora srozumitelně vysvětluje metodu lineární regrese a její komponenty. Na straně 53 uvádí základní rovnici regrese. Zde bych chtěla vysvětlit, proč jsou v této rovnici záporná znaménka, když standardně je základní rovnice vyjadřována jako součet všech jednotlivých NP? Hádám, že se mělo jednat spíše o vyjádření předpokladu (na stejnou nesrovnalost jsem narazila i v Závěru na str. 66). Kdybychom ovšem do avizované základní rovnice dosadili zjištěná data (jak autorka prezentuje ve druhém odstavci na str. 66), neseseděla by nám znaménka.

Chtěla bych ocenit autorčinu schopnost interpretace zjištěných dat, dosazení do kontextu, dobrou práci s teorií a schopnost propojení teoretických konceptů se zjištěnými daty. V závěru autorka dobře poukazuje na možnou problematiku měření HDP a sama navrhuje, jak takové měření zlepšit pro případnou další studii, podobně také poukazuje na případnou lepší možnost využít spíše hodnotu hustoty zalidnění.

Mezi statisticky významné NP se zařadily i NP „HDP na osobu“ a „podíl exportu ropy na HDP“? Nemůže být mezi těmito proměnnými korelace? Nezpůsobilo by to pak zkreslení výsledků? Na str. 66 se uvádí, že model neidentifikoval příčiny 46,4 % variability v ZP. Zajímalo by mě, jaké příčiny mohou podle autorky tuto variabilitu způsobovat?

Chtěla bych vysvětlit formulaci na str. 58: „*Nyní se zaměříme na nestandardizované B, kde tyto hodnoty dosadíme do naší základní regresní rovnice předpovídající hodnotu nezávisle proměnné na základě hodnot závisle proměnných, které byly vyhodnoceny jako statisticky nevýznamné.*“ Jak byly hodnoty ZP vyhodnoceny jako statisticky nevýznamné? Jak rovnice předpovídá hodnotu NP? A proč potom následuje rovnice, která obsahuje proměnné, které byly vyhodnoceny jako statisticky významné?

Práce se zdroji

Autorka prokázala schopnost pracovat se relevantními zdroji a literaturou a využila dostatečný počet zejména zahraničních zdrojů.

Formální stránka

Citační norma je používána v souladu s katedrou, někde jsou ovšem odkazy na literaturou psány před tečkou a někde až za ní. Práce obsahuje dostatečný a vhodně volený poznámkový aparát i seznam zkratk. Celková úprava je na vysoké úrovni. Doporučila bych nenechávat jednoslabičná slova na konci řádku. Někde je špatně použitý spojovník a pomlčka nebo uvozovky. To jsou ovšem drobnosti.

Na straně 41 autorka zmiňuje, že bude měřit etnicitu pomocí indexu ELF a v rovnici (str. 53 a str. 66) je pak uvedeno „EFL“ – patrně se jedná o překlep.

Jazyk, styl a struktura

Autorka píše jasně a srozumitelně, odpovídajícím způsobem ovládá odbornou terminologii. Nezabíhá do zbytečných podrobností, práce má spád a je snadno pochopitelná. Přehlednosti také přispívá zařazení grafů, tabulek a schémat.

Závěr a hodnocení

Oceňuji autorčin přístup k dané problematice, schopnost pracovat s teorií a s daty na kvantitativní úrovni. Práci doporučuji k obhajobě.

V Praze 14. ledna 2015

Mgr. Iva Hejtmánková